

NOTAT

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Departementet

Den 15. november 2019

Notat om jagt på rødlistede arter og arter i yngletiden

Bilag til miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 90 (MOF alm. del) stillet den 29. oktober 2019 efter ønske fra Anne Valentina Berthelsen (SF).

”Vil ministeren fremsende et notat, der redegør for regeringens holdning til jagt på rødlistede arter og arter i yngletiden og besvarer følgende spørgsmål:”

Spørgsmål:

”For hvilke rødlistede arter er der i Danmark fastlagt jagttid?”

Svar:

De arter, der er fastsat generelle jagttider for i Danmark, fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1074 af 27. august 2018 om jagttider.

At rødlistevurdere vil sige at foretage en vurdering af plante- og dyrearternes risiko for at uddø. En art kan være rødlistet på den globale rødliste (IUCN's rødliste), EU-rødlisten eller den danske rødliste. Der foretages rødlistevurdering af henholdsvis globale, europæiske og danske plante- og dyrearter efter retningslinjer udarbejdet af den internationale naturbeskyttelsesorganisation (IUCN).

Af de rødlistevurderede arter betegnes en art som rødlistet, hvis den er henført til kategorierne ”Forsvundet” (regionally extinct RE), ”Kritisk truet” (critically endangered CR), ”Moderat truet” (Endangered EN), ”Sårbar” (vulnerable VU) og ”Næsten truet” (near threatened NT).

Af de rødlistede arter anses en art som truet, hvis den er rødlistet som ”Kritisk truet”, ”Moderat truet” og ”Sårbar”.

I forhold til trækfugle lægges der normalt stor vægt på den globale rødliste, som ligger til grund for The African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement (AEWA)s vurdering af, om arter skal være jagtbare. Danmark følger normalt AEWA's anbefalinger og tilhørende forvaltningsplaner.

Tabel: Jagtbare arter i Danmark med rødlistevurdering som ”Kritisk truet”, ”Moderat truet” og ”Sårbar” på mindst en af de tre rødlistes (den globale IUCN rødliste, EU-rødlisten og den danske rødliste):

Art	Rødlistestatus		
	IUCN	EU	DK
Havlit (hanner)	Sårbar	Sårbar	Ikke vurderet
Fløjlsand (hanner)	Sårbar	Sårbar	Ikke vurderet
Edderfugl (hanner)	Næsten truet	Moderat truet	Ikke truet
Taffeland	Sårbar	Sårbar	Næsten truet
Bjergand	Ikke truet	Sårbar	Ikke vurderet

<i>Atlingand</i>	<i>Ikke truet</i>	<i>Sårbar</i>	<i>Næsten truet</i>
<i>Spidsand</i>	<i>Ikke truet</i>	<i>Sårbar</i>	<i>Sårbar</i>
<i>Pibeand</i>	<i>Ikke truet</i>	<i>Sårbar</i>	<i>Sårbar</i>
<i>Sølvmåge</i>	<i>Ikke truet</i>	<i>Sårbar</i>	<i>Ikke truet</i>
<i>Hare</i>	<i>Ikke truet</i>	<i>Ikke truet</i>	<i>Sårbar</i>

Spørgsmål:

”Hvordan kan det med henvisning til §§ 1 og 3 i lov om jagt og vildtforvaltning konkret begrundes at fastlægge jagttid for rødlistede arter?”

Svar:

Fastsættelse af jagttider sker på baggrund af lovens formål i § 1, herunder at jagten skal reguleres således, at den sker efter økologiske og etiske principper og under varetagelse af hensynet til beskyttelse af vildtet, især afsjældne og truede arter.

Det følger af lovens § 3, stk. 2, bl.a., at der ikke bør fastsættes jagttid på sjældne eller truede arter, og at arter der generelt eller lokalt har et utilfredsstillende lavt bestandsniveau, bør beskyttes.

Der fastsættes kun jagttid for en art, hvis det vurderes, at jagt på den pågældende art vil være bæredygtig og ikke vil skade den samlede bestandsudvikling for arten. Der foretages således en konkret vurdering af bæredygtigheden og jagtens betydning for den enkelte arts bestandsudvikling, herunder for arter vurderet på rødlisten.

De faglige vurderinger, der lægges til grund for fastsættelse af jagttiderne, foretages af Aarhus Universitet (DCE).

Jagttiderne revideres som udgangspunkt hvert fjerde år (senest pr. 1. juli 2018) i overensstemmelse med de beskrevne principper på baggrund af indstillinger fra Vildtforvaltningsrådet.

Vildtforvaltningsrådet er p.t. ved at evaluere de nuværende jagttider for bl.a. havlit (hanner), fløjlsand (hanner) og taffeland, og der forventes en indstilling fra Vildtforvaltningsrådet, der kan danne baggrund for en evt. justering af jagttiderne i 2020.

Spørgsmål:

”Hvordan kan det med udgangspunkt i EU Kommissionens vejledning om jagt i forhold til fuglebeskyttelsesdirektivets bestemmelser konkret begrundes, at fastlægge jagttid for rødlistede arter?”

Svar:

Rødlisten har ikke i sig selv nogen juridisk betydning, men den globale rødliste ligger til grund for arternes status under vandfugleaftalen (The African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement (AEWA)), som Danmark er forpligtet af, i det omfang der ikke er taget forbehold fra enten EU's eller dansk side. En art kan dog godt blive vurderet som truet på rødlisten, selvom bestanden fortsat er stor, men store ændringer i bestandens størrelse eller stor nedgang i levesteder kan udløse, at en art vurderes som truet.

I EU-Kommissionens Vejledning fra 2008 om jagt i medfør af Rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle præciseres fuglebeskyttelsesdirektivets vilkår for jagt ”med klart afsæt i videnskabelige principper og oplysninger samt direktivets overordnede beskyttelsesøjemed”. Af vejledningen fremgår i afsnit 2.4.24, at ”Det er naturligvis generelt ikke tilrådeligt at drive jagt på sådanne arter eller bestande, selv når jagten ikke er skyld i eller medvirkende årsag til deres

ugunstige bevaringsstatus. Men hvis man tillader jagt på en art, kan det give et stærkt incitament til at forvalte levestederne og tage hånd om andre faktorer, som medvirker til en bestandsnedgang, og dermed være med til at virkeliggøre målsætningen om at genoprette en gunstig bevaringsstatus for bestandene.”

Der udarbejdes forvaltningsplaner både i EU og i regi af AEWAs for forskellige arter på fuglebeskyttelsesdirektivets bilag II, som man har konstateret har en ugunstig bevaringsstatus. Disse kan være med til at sikre en forvaltning på bestandsniveau, som gør det bæredygtigt at drive jagt på disse arter. I direktivets artikel 7, stk. 4, fastsættes i øvrigt en række grundprincipper for fastlæggelse af jagtsæsoner, som skal sikre, at jagtbare arter ikke jages i de perioder af året, hvor de er mest sårbare.

Spørgsmål:

”Hvordan sikres det gennem EU’s vejledning om jagt, at en given art ikke er jagtfredet i en medlemsstat, mens den jages i en anden?”

Svar:

Allerede med udgangspunkt i fuglebeskyttelsesdirektivet er der forskel på, hvilke arter der kan drives jagt på i de forskellige EU-lande. Alle EU’s medlemslande er forpligtet til at overholde EU’s fuglebeskyttelsesdirektiv og implementere direktivets bestemmelser i national ret. Vejledningen bidrager til fortolkningen af direktivets indhold, således at medlemslandene kan leve op til direktivet. Imidlertid kan de særlige forhold i de enkelte medlemslande med hensyn til arternes bevaringsstatus og kulturelle forskelle i holdningen til jagt i praksis betyde, at der kan være forskel på, hvilke arter der kan jages, uanset at direktivets regler er de samme.

Spørgsmål:

”Lov om jagt og vildtforvaltning har blandt til formål at ”beskytte vildtet, særlig i yngletiden”. Lovens § 3, stk. 2, nr. 3, fastsætter, at der ikke må drives jagt på fugle i yngletiden. Loven rummer imidlertid ikke tilsvarende bestemmelser for pattedyr. Hvorfor har loven ikke samme bestemmelser for pattedyr som for fugle om forbud mod jagt i yngletiden?”

Svar:

Baggrunden for, at lovens § 3, stk. 2, nr. 3, alene omfatter fugle, er, at kravet følger af art. 7 i EU’s fuglebeskyttelsesdirektiv, jf. direktiv 2009/147/EF. Der gælder ikke samme formelle direktivforpligtelse ift. pattedyr.

Som det fremgår af spørgsmålet, følger det af jagt- og vildtforvaltningslovens formål, at vildtet skal beskyttes, særligt i yngletiden. Fastsættelsen af de konkrete jagttider for de enkelte arter skal ske inden for rammerne af lovens formål, og udgangspunktet er også for pattedyr, at der ikke er jagttid i yngletiden.

Formålet med ikke at drive jagt i yngletiden er at undgå, at moderdyr bortskydes fra afhængigt afkom. Dette er derfor i fokus ved fastsættelsen af jagttider. For en del af pattedyrenes vedkommende kan der let skelnes mellem køn, ungdyr og voksne individer, og det giver nogle andre muligheder for fastsættelse af jagttid, også i det der reelt kaldes yngletid. Der er således aktuelt jagttid på kronkalv i februar og jagttid på råbuk fra 16. maj til 15. juli, men dette har ikke betydning i forhold til problemstillingen om efterladte afhængige unger. Endvidere kan der også være tilfælde, hvor ungerne kan klare sig selv, selvom de som udgangspunkt følger moderen i en længere periode. Dette gælder fx krondyr.